

Sygn.akt III AUa 4/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2014r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Marek Szymanowski (spr.)

Sędziowie: SA Dorota Elżbieta Zarzecka

SA Piotr Prusinowski

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 czerwca 2014 r. w B.

sprawy z odwołania U. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011r.

na skutek apelacji wnioskodawczyni U. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 22 października 2013 r. sygn. akt IV U 2678/13

oddala apelację.

Sygn. akt III A Ua 4/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 kwietnia 2013 r. wydaną na podstawie art. 151§1 pkt 1 k.p.a. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił U. G. uchylecia decyzji z 9.lutego 2009 r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza, na podstawie art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) prawo do emerytury za okres od 1.10.2011 r. do 21.11.2012 r. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji RP orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i z tym dopiero dniem następuje utrata mocy obowiązującej aktu normatywnego, którego dotyczy orzeczenie Trybunału. Trybunał nie wskazał ani w wyroku, ani w jego uzasadnieniu innej daty utraty mocy prawnej wskazanych przepisów.

U. G. złożyła odwołanie od tej decyzji wnosząc o jej zmianę poprzez nakazanie organowi rentowemu wypłatę zawieszonyj emerytury za okres od 1.10.2011 r. do 21.11.2012 r. W uzasadnieniu powołała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13.11.2012 r.

Wyrokiem z dnia 22 października 2013 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, iż U. G. w dniu 9 grudnia 2008 r. wystąpiła o emeryturę i decyzją organu rentowego z dnia 11 lutego 2009 r. prawo do tego świadczenia zostało jej przyznane od dnia 1 grudnia 2008 r. Wypłatę tej emerytury tą samą decyzją jednocześnie zawieszono z uwagi na kontynuację zatrudnienia.

Organ rentowy decyzją z 22 stycznia 2013 r. podjął wypłatę świadczenia w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. od dnia 22 listopada 2012 r.

Decyzją z 12 kwietnia 2013 r. - obecnie zaskarżoną - na podstawie art. 151§1 pkt 1 k.p.a. organ rentowy odmówił uchylenia decyzji z dnia 03.10.2011 r. w części w jakiej decyzja ta zawiesza, na podstawie art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, prawo do emerytury za okres od 1.10.2011 r. do 21.11.2012 r.

Sąd Okręgowy uznał za nieskuteczne powoływanie się przez wnioskodawczynię na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. w sprawie K 2/12- bowiem wyrok ten dotyczy osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Wnioskodawczyni nie zalicza się do tego kręgu osób, co skutkowało oddaleniem odwołania na przez Sad Okręgowy na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wywiodła U. G., który zaskarżyła powyższy wyrok w całości zarzucając mu:

- naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd Okręgowy dowolnej oceny dowodów, która doprowadziła do błędnego przyjęcia, iż skarżąca nie spełnia warunków uprawniających do wznowienia świadczenia za sporny okres .

- naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012 r., sygn. akt K 2/12, poprzez błędne przyjęcie, że skutki wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie odnoszą się do wnioskodawczyni.

Wskazując na powyższe apelacja wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku i zaskarżonej decyzji i nakazanie wypłaty świadczenia za sporny okres.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył co następuje.

Apelacja podlegała oddaleniu

Już na wstępie należy stanowczo stwierdzić, iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. K 2/12 OTK-A 2012/10/121) opublikowanego w Dzienniku Ustaw pod pozycją 1285 nie miał żadnego znaczenia dla sytuacji prawnej wnioskodawczyni. Jak wiadomo wyrokiem tym Trybunał Konstytucyjny stwierdził, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Dla przypomnienia wyjaśnić wypada, iż przedmiotowa ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 , Nr 257 poz. 1726) w swoim art. 6 dokonała zmiany w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych między innymi właśnie poprzez dodanie art. 103a. zgodnie z którym - prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz

którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Skutki zakresowej niekonstytucyjności przedmiotowego art. 28 są takie, iż z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utracił on moc w zakresie, w jakim przewidywał stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. - w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r. lub przed 8 stycznia 2009 r.

Jak wspomniano jednak wcześniej wyrok ten nie zastosowania do wnioskodawczynie nie dlatego, że nie należy ona od osób, które prawo do emerytury nabyły we wspomnianym wyżej przedziale (nabyła od 1 grudnia 2008 r.) lecz dlatego, że przepisy które wyrokiem Trybunał uznano zakresowo za niekonstytucyjne w ogóle nie miały do wnioskodawczynie zastosowania. Jak wyżej wskazano wnioskodawczynie domaga się uchylecia decyzji iż dnia 11 lutego 2009 r., w tej dacie nie obowiązał ani art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) ani art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251).

Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych wprowadzała w życie zarówno art. 28 (obowiązujący stosownie do art. 30 tej ustawy od dnia 1 stycznia 2011 r.) jak i dokonywała zmian w ustawie emerytalnej wprowadzając art. 103a, który zgodnie z art. 30 pkt. 2 tej ustawy wchodził w życie z upływem 4 miesięcy od dnia ogłoszenia tej ustawy, co miało miejsce w Dzienniku Ustaw z dnia 30 grudnia 2010 r.. Już to przesądza o niezasadności żądania wznowienia postępowania administracyjnego zakończonego decyzją z dnia 11 lutego 2009 r. skoro żądanie to oparte jest na stwierdzeniu niekonstytucyjności przepisów, które nie miały - a nawet nie mogły (bo istniały jeszcze w obrocie) do sytuacji prawnej wnioskodawczynie. Zgodnie z art. 145a. § 1. k.p.a. można żądać wznowienia postępowania również w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego została wydana decyzja. Taki przypadek w sprawie z pewnością nie miał miejsca, a zatem zasadnie zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił na zasadzie art. 151 §1 pkt 1 k.p.a. uchylania decyzji z dnia 11 lutego 2009r. Trzeba jednak zauważyć, iż uzasadnienie tej decyzji jest wadliwe i sugeruje jakoby prawo do emerytury wnioskodawczynie zawieszono na podstawie przepisów, o których mowa w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., a których, jak to Sąd Apelacyjny wyjaśnił - organ nie mógł w 2009 roku zastosować, bo nie były nawet jeszcze uchwalone. Informacyjne godzi się wskazać, iż prawo do emerytury zastało wnioskodawczynie zawieszono kwestionowaną decyzją z dnia 11 lutego 2009 r. na podstawie art. 103 ust. 2a. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - zgodnie z którym to przepisem prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Przepis ten stracił moc z upływem dnia 7 stycznia 2009 r. co skutkowało tym, iż osoby które nabywały prawo do emerytury od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. nie musiały rozwiązywać stosunku pracy, aby zachować prawo do wypłaty emerytury. Brak wymogu rozwiązania stosunku pracy w tym okresie skutkowało następnie zakwestionowaniem przez Trybunał Konstytucyjny przepisów nakazujących zawieszenie wypłaty emerytur tych ubezpieczonych, którym przyznano je we wspomnianym wyżej przedziale czasowym (w stosunku do nich zawieszono jej od dnia 1 10.2011 r.).

Konkludując zapadły w dniu 13 listopada 2012 r. wyrok Trybunału Konstytucyjnego (K 2/12 OTK-A 2012/10/121) opublikowany w Dzienniku Ustaw pod pozycją 1285 z dnia 22 listopada 2012 r. - nie ma zastosowania do sytuacji prawnej wnioskodawczynie, bo takiego zastosowania do niej nie miały również przepisy, których niekonstytucyjność zakreślował on stwierdzał.

Informacyjnie zauważyć wypada, iż z dniem 19 lutego 2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 13 grudnia 2013 r. o ustaleniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu w okresie od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r. (Dz. U. z 4 lutego 2014 r. poz. 169), która ma zastosowanie nie tylko do osób, których dotyczy

wyrok Trybunału Konstytucyjnego. Podmiotowo bowiem ustawa ta ma zastosowanie również do osób, co do których Trybunał zawieszenia ich emerytur - z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia - nie zakwestionował. W świetle art. 2 tejże ustawy ma ona zastosowanie do emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. , a których emerytury zostały zawieszane z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia po dniu 30 września 2011 r. O ile zatem nie ma podstaw prawnych do uchylenia decyzji z dnia 11 lutego 2009 r. to jednocześnie niniejszy wyrok nie stoi na przeszkodzie złożeniu przez wnioskodawczynię stosownego wniosku w trybie wspominał wyżej ustawy o wypłatę zawieszanej emerytury (art. 7 ustawy).

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny na zasadzie art. 385 k.p.c. apelację oddalił.